

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 25. KWIECZNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 16. Kwietnia.

Dzisiejsza Gazeta Dworska ogłasza co następuje:

Gdy przez tak długi czas przykra pora roku we *Włoszech* i ciągle niepogody z początkiem tego miesiąca ustały, a przez to sposobność łatwiejsza do rozpoczęcia działań wojennych otworzyła się, przeto kommandujący we *Włoszech* G. Melas postanowił wkroczyć do krajów nadbrzeżnych *Genui*, i w tym celu zebrał największą część armij pod *Aqui*, z kąd podług dalszych raportow pod d. 5. z głównej kwatery *Cairo* wyruszył do *Carcare*, *Malera*, *Cadibona*, *Monte Ajouto*. Należy więc wkrótce dalszych ztamtych stron oczekiwać raportow.

Wiadomość o zawartej w *Egipcie* konwencji względem ustąpienia *Francuzow* z kraju tego sprawiła wielką radość w *Konstantynopolu*. Opuszczenie *Egiptu* ma bez wszelkiej wątpliwości. *Porta* przeznaczyła do przewiezienia *Francuzow* 60 okrętów, z których 30. z *Konstantynopola*, 15 ze *Smyrny*, a reszta z pobliskich wysp *Archipelagu* posłane być mają do *Alexandryi*. W. Wezyr znajdujący się teraz w *Kairze* i podzielił *Egipt* na 4. wielkorządztwa, z których każdym ieden *Basza* zawiadywać będzie. W *Konstantynopolu* handel przez szczęśliwy wypadek w *Egipcie* nagle ożywionym został.

z Londynu dnia 8. Kwietnia.

Zawczoray flotta Lorda *Bridport* z krążenia swojego przed *Brest* powróciła nazad do *Torbay*.

Flotta *Breiteńska* w gotowości została do wypłynienia. W okolicy *Brest* ma się znajdować zebranych 24 tysięcy żołnierzy i maytków, dla wzięcia na okręty, iak tylko nadejdą oczekiwane statki *Irlandzkie*. Ztąd wnoszą tutaj, iż wyprawa przeciw *Irlandyi* jest wymierzona.

Tam też bez żadney wątpliwości przeznaczone są woyska nasze, które nie dawno z zapieczętowanemi rozkazami na morze wypłynęły. Trzy regimienta które w *Cork* wsiadły na okręty i miały być posłane do obcey

floty na morze śródziemne, niespodzianie wstrzymane zostały.

Lord *Proby* i inni officerowie z zajętej fregaty *Danae* odebrali wyraźny rozkaz z *Brest* nie wyjeżdżać. Wstrzymano przeto statek który miał być po nich posłany.

Jakson dowódzca buntownikow na fregacie *Danae* był sekretarzem sławnego *Parker* w roku 1798, w czasie buntu floty naszej, został jednak potym uwolnionym, i przez wzgląd na biegłość swoją w marynarce do służby znowu przyjętym. Tak się zaś sprawował od czasu uśmierzonego buntu, iż Lord *Proby* kommandant okrętowy najmniejszego o nim nie miał podejrzenia. Gdy teraz zdobył fregatę *Danae*, płynął z nią ku stanowisku *Cairmaret*, i dał się schwytać fregacie *Francuzkiej* *Gołbek*. Z tej fregaty zbliżył się do statku Porucznik z jednym oddziałem żołnierzy, zapytując się Lorda *Proby*, komu się poddaie? Ten odpowiedział: *Ludowi Francuzkiemu*, lecz nie buntownikom. Oba przeto okręty zapłynęły na dniu 17 Marca do *Brest*. Były wprawdzie ściganemi od dwóch okrętów *Angielskich* *Anson* i *Boadicea*, a nawet niencyhnie zostałyby były schwytanemi, gdyby buntownicy znaków *Angielskich* nie dawali, przez co wprawili okręty *Angielskie* w rozumienie, iż *Danae* ściga nieprzyjaciela. Lord *Proby* zatopił potym z izby swojej sekretne znaki floty, a ponieważ ołow do nich był przywiązany, przeto z trudnością będą mogły być wydobytemi.

Z *Dublina* donoszą o mocnych poruszeniach wojennych w *Irlandyi*. Mordy i zaburzenia insurgenow ciągle trwają mianowicie w okolicy *Limmeryk* i *Kildare*. Każdy protestant lęka się tam o życie swoje.

Generał *Hrabia Viomenil* mający kommandę nad woyskami *Rosyjskimi* na wyspach *Jersey* i *Guernsey*, po odprawionej tamże nad niemi rewij, przyjechał tu do *Londynu*, i jest ztąd odwołany. Woyska *Rosyjskie* wkrótce także powrócą do *Moskwy*. Za przyczynę tego powrotu kładą poróżnienia zaszele z gabinetem *Rosyjskim* względem zajęcia *Malty*. Ministrowie

wie nasi nie chcą na to pozwolić, aby Imperator *Rosyjski* obiał w posłeszyą tę wyspę, ale ją chcą oddać Królowi *oboyga Sycylii*. Hrabia *Viomenil* ma iechać do *Kurlandyi*, gdzie mu jest oddana nad tamtejszym woyskiem komenda.

Generał *Stuart* wyjechał ztąd do *Cuxhaven* dla udania się ztamtąd do *Włoch*. Przeciw południowey *Francyi* wspólnie z Cesarzskimi i *Włoskimi* woyskami ma być wielka wyprawa przedsięwzięta.

Z *Deal* wypłynęło, 10. statków przewozowych z woyskiem na tajemną wyprawę, za niemi 8. innych ma jeszcze popłynąć.

Do *Deal* wczoray zrana przybył okręt Duński *Hrabia Bothmer*, którego Kapitan doniósł, iż na dniu 28. Marca na wysokości morza blisko *Lizbony*, spotkał eskadrę *Francuzką* od 6. okrętów liniowych, 4. fregat, i 4. brygantyn. Płynęła na południe. Burza morską przeszkodziła komunikacyi, chociaż jeden okręt *francuzki* przywoływał do siebie okręt *Duński*.

Hr. *Carysford* szwagier Lorda *Grenville* mianowany jest posłem pełnomocnym do *Berlina*.

W *pułnocney Ameryce* zboże jest tanim, i wielkie jego zebrane są zapasy. Do *Edynburga* przybyła z *Gdańska* znaczna liczba zboża.

W *Irlandyi* zaciąga się pożyczka półtora miliona. *Anglia* ma odtąd płacić subdyi a inne na lądzie stałym wydatki nie w piastrach, ani w srebrze, ale złotem.

Spalony pod *Liwno* okręt liniowy *Królowa Karolina* miał przeznaczenie atakowania portów nieprzyjacielskich wspólnie z *Austryakami*. Pomiędzy innemi miał on najprzód zająć wyspę *Capraja* o 20 mil *Angielskich* od *Liwno* leżącą, a dotąd jeszcze zostającą w ręku *Francuzów*. Na kilka dni przedtym 800. jeńców *Francuzkich* na okręcie tym znajdujących się wyładło na ląd pod *Liwno*. Okręt ten był okrętem admirałskim Lorda *Howe* wczasie bitwy morskiej dnia 1. Czerwca. Trzech maytków, którzy wczasie buntu floty naszej pod *Nore* najpierwszemi dowódcami byli, naybardziej się przyczynili do uratowania a kollegów swoich. Armaty bez kul nabite pojedynczo wystrzeliły, z początku rozumiano, iż są kulami nabite, i to wstrzymywało statki przybyłe od ratunku. Procz utraty okrętu postradaliśmy nadzwyczajną liczbę potrzeb morskich, amunicyi i pieniędzy na nim się znajdujących. Lord *Keith* utracił także wszystkie swoje papiery, instrukcye, protokoły znaków, przez co spoznienie działań wojennych na morzu szkodliwym koniecznie nastąpić musi. Do 700 maytków życie utraciło.

Naybardziej żałują kommandanta okrętu kapitana *Williamia Todd*, który stałe do ostatniego momentu na okręcie pozostał, i stał się ofiarą płomieni.

Na dniu 1. Lutego pod *Gwadalapą* fregata *Amerykańska Konstellacya* przez 5. godzin potykała się z jednym okrętem wojennym *Francuzkim* od 54. armat i przymusiła go do ustąpienia, sama jednak główny maszt utraciła.

Ma być jeszcze trzecia mocna wyprawa *Angielska* uzbroiona.

Na powracającym z *Egiptu* okręcie *francuzkim*, schwytanym przez fregatę *Tezeusz*, na którym Generał *Menou* i 150. *Francuzów* było, znajdowała się także młoda jedna dama *Francuzka* rzadkiej piękności pod nazwiskiem Pani *Buonaparte*. Izba w ktorej siedziała, była bardzo przyozdobiona i napełniona papugami, małpami i ptakami. Dama ta miała z sobą wiele bryllantów i innych kosztownych rzeczy, które Kapitan *Angielski* nietknięte przy niej zostawił. *Buonaparte* wziął ją z sobą z *Tuluzy* do *Egiptu*.

Z wyspy *Wight* mamy doniesienia, iż znajdujący się tamże żołnierze *Hollenderscy* obchodzą się zwyczajem *Włoskim* z nożami swoimi. W najmiejszej kłótni dobywają ich z kieszeni. W jednej szynkowni dwóch żołnierzy *Angielskich* pchniętmi zostało od *Hollendrów*.

Dziennik opozycyjny kładzie swoją uwagę iż dnia 3 Kwietnia P. *Pitt* kreskował w Parlamencie za stronę mniejszości. Toż famo zdarzyło się także dnia 4 tegoż miesiąca.

P. *Cooper* wydał dzieło pod tytułem: *Liśty o Narodzie Irlandzkim*. Żaden Naród w *Europie* nie lubi tyle podróży odprawiać ile *Anglicy*, rzeczą jest jednak dziwną, iż nigdy prawie *Irlandyi* nie zwiedzają. W *Anglii* tak mało mała wiadomości o tej płodnej wyspie, iak na stałym lądzie. W pierwszym liście autor pisze o charakterze *Irlandczyków*. Przyczyny miejscowe mają tam wiele wpływu na obyczaje mieszkańców. *Irlandya* iakkolwiek jednym gradusem od *Anglii* odsunięta, ma daleko więcej od niej bagnow, a zamiast pol uprawnych naywięcej łąk liczy, ztąd niezmiernie trzody bydła. Porty są wyborne, a *Dublin* drugimpo *Łondynie* miałem. Rząd, religia, Prawa, bogactwa lub ubóstwo większy jeszcze wpływ mają na mieszkańców od wspomnianych przedmiotów. Dwie główne klasy znajdując się w *Irlandyi*, osiedli wędrownicy, i pierwsiatkowi rodacy. Osiedli mieszkańcy czyli ich potomkowie mają w rękach swoich wszelką władzę i bogactwa, i w nich tylko znaleźć można dobre wychowanie i polor. Pierwsiatkowi *Irlandczykowie* sami katolicy, są ubogimi i odsunię-

temi od wszystkich urzędów, ludzie prości i puł-barbarzyńcy. Utrzymują iż są naydawniejszym na świecie narodem, od nich *Fenicyjczycy* i *Egipcyanie* najpierwsze nauki brać mieli. Nic niewyrównywa mężtwu *Irlandczyków*, żadne niebezpieczeństwo ich nieustrasza, mogą być pobitemi, lecz ich odwagę bohaterką nie stłumić niezdola, nigdzie podła lęklliwość bardziey nie jest w obrzydzeniu jak w *Irlandyi*, dla tego częstokroć są kłótliwymi, lecz z drugiey strony gościnność ich bardzo jest wielka, i dają więcej niż daćby powinni. Powszechną skazą charakteru *Irlandczyków* jest gra. Choroba ta opanowała wszystkie niższe i wyższe klasy.

Ośledli *Irlandczykowie* to jest protestanci dają dzieciom wychowanie w *Anglii*, ztąd większy u nich polor. Mężczyźni są rozpustni, lecz kobiety za to są lepszymi od *Angielek* gospodyniami i matkami. Nędza w ktorey urodzony *Irlandczyk* to jest Katolik żyje, jest do nieopisania. Chaty naynikczemniejsze mieszczą razem w sobie bédłeta i ludzi. Kartofle są ich iedyną żywnością — W dalszych listach autor czyni uwagi nad Rządem tamtejszym. Konstytucya *Angielska* (mowi ón) tylko dla swego nazwiska jest zachowywaną. Władza jest w ręku z przyrodzenia swego uciemiężającej arystokracji. Stan umiarkowanego dostatku jest tu nie znanym. Nędza tylko obok dumnego bogactwa, Pałace obok chat nikczemnych, siermięga obok szat iasniejących znajdują się. Na końcu Autor wystawia niezgody Religiiow. Katolicy są uciskani, a przez to mszczą się na protestantach.

z Paryża dnia 8. Kwietnia.

Względem odjazdu pierwszego Konsula do armij zdania w ministerium są podzielone. Każdy chciałby zdanie swoje utrzymać, dla tego też tak sprzeczne z sobą pogłoski rozchodzą się.

Generał *Berthier* jeszcze do armii nie odjechał, lecz wkrótce wyjedzie. Generał *Dupont* jest szefem sztabu iego głównego, a GG. *Victor* i *Murat* iego Generałami Leutnantami. Armia ta będzie doprowadzona do 80 tysięcy ludzi, 9 tysięcy przybyło już do *Dijon*.

Armia odwodowa składać się będzie z 6 dywizyow, które GG. *Duhem*, *Chamberlac*, *Loison*, *Rondet*, *Chambran*, i *Watrin* dowodzić będą. Wszyscy głowy sobie łamią względem przeznaczenia tey armij. Jedni ją przyłączają do armij *Reniskiey*, inni stawiają ją jako kor-

pus obserwacyine w okolicy *Genewy*. Niektórzy prowadzą ją do *Piemontu*, drudzy dzielą ją na dwa korpusy, z iednym wkracząc do wspomnionego kraju, drugie zostawiają pod *Dijon*. Lecz ktoż może podchlebiać sobie, aby zgadł myśli *Buonapartego*? To tylko jest rzeczą naypewniejszą, iż plan tego wielkiego męża będzie godnym geniuszu iego.

Dzisiejszy *Monitor* ogłasza co następuje: Nieiaki *Boucherot*, który z *Londynu* opatrzone paszportami *Hollenderskimi* do *Paryża* przybył, zostawał w podeyrzeniu, iż miał dane sobie zlecenie do opłacania złe myślących ludzi, a mianowicie do zaliczenia pieniędzy na kupno zboża, które *Anglia* we *Francyi* czynić zamyślała. Oddawna policya czatowała na niego, aż nakoniec na dniu 5 t. m. został aresztowany wraz z panią *Talon* i 2 wexlarzami. W istocie samey w papierach tegoż *Boucherot* znaleziono dowody usprawiedliwiające miane o nim podeyrzenie. Sciągnął on pieniądze z *Anglii*, a dla postawienia siebie w większym bezpieczeństwie zawarł z pewnym *Talon* dwa kontrakty na zaliczenie pieniężne w handlu, ieden na million 800,000. liwrow, drugi na million 500,000. Wspomniiony *Talon* był w czasie zgromadzenia konstytucyinego kanałem przekupstw dworskich, a od czasu emigracyi swoiey przyłożył się do poddania *Anglikom* osady *Surinam*, w wielkich łaskach został w *Londynie*, i jest iednym z główniejszych agentow *Anglii*. Intryga ta, ktorey odkrycie winni jesteśmy dokładnym z zagranicy odebranych doniesieniom przez czynne zabiegi Prefektow policyi w *Paryżu* została zupełnie zniszczoną.

Te aresztowania dały powód do rozśianych rozmaitych wieści. Interess policyiny zamieniony został przez złe wiadomych rzeczy ludzi, w wielki spiszek zagrażający zgubą pierwszym urzędnikom Rzpltey.

Bankier *Hotinger* został błędnie aresztowanym. Szukano bowiem innego człowieka, i przez omyłkę imienia wzięto za niego ban-

kiera, który iednak zaraz na wolność wypuszczonym został.

W *Paryżu* zupełna spokojność panuje. *Dziennik Publiciste* wyraża., Niedawno nawięcey o spisku gadano. Nie tylko wciągano do niego Ministrów, Trybunów, Prawodawców, Senatorów i Generałów, ale ieszcze rozniešiono, iż dążył do zamordowania Pierwszego Konsula. Wieś niekzemna, ktorey tworcy mieli za zamiar roznieś trwogę, gdy tym czasem politowanie tylko nad sobą wzbudzili. Czas spiskow już minął. Pierwszy Konsul zawsze się wśrzed współ-Obywatelów swoich pokazuje, z tą pewnością męża, który wie, iż wszędzie otoczonym jest tylko od przyiacioł i wdzięcznych ludzi. W czasie kiedy takowe bez żadnego gruntu roznoszone są wieści, Pierwszy Konsul pokazuje się oczom szukającym go wszystkich ludzi. Otwarta twarz jego zaufanie i spokojność wyobrażająca, odpowiada na wyrazy uczuciów wdzięczności i ukontentowania wydające się na wszystkich twarzach. Przed kilku dniami *Buonaparte* znaydował się bez żadney suity i okazałości w zgromadzeniu 2 tysięcy Osob. Ludzie którzyby teraz o spisku chcieli myśleć, byliby rozumu pozbawieni.

W tych okolicznościach można było iasno widzieć, iak Pierwszy Konsul powszechnie jest kochanym. Każdy ubolewał na myśl samą iżby mógł się stać intryg ofiarą.

Wczoray ministrowie zagranieźni mieli audyencyą u Pierwszego Konsula.

Przed kilku dniami, na komedyi *Włoskiej* oczekiwano przybycia pierwszego Konsula. Liczna warta zebrana była na czynienie mu honorów. Tym czasem przychodzi iakiś człowiek w szarym fraku, i pyta się co znaczą zebrani ci żołnierze? Odpowiedziano mu, iż oczekują na przybycie pierwszego Konsula „*Tyle hałasu dla niczego zawołał nieznaomy.*”

Odpowiedź tę znaleziono zbyt zuchwałą, zaczęto wołać: *trzeba go aresztować.* Pokazało się potem, iż tym nieznaomym był sam *Buonaparte*.

Na dniu 5. t. m. Instytut Narodowy odprawił sefisyą publiczną, na ktorey przeszło 1500. osob znaydowało się. Około godziny 6 *Buonaparte* przyszedł na nią wraz z *Cambaceresem* i ministrami w sukni skromney. Pani *Buonaparte* znaydowała się także na tey sefisyi z wielu innemi damami. *Carnot* siedział przy padkiem obok *Merlina* i niedaleko od *Reveillera*, (którzy go na dniu 18 Fructidora z dyrektoryatu wytrącili) Pomiedzy innemi pismami, *Cubier* czytał opis życia i pism *Daubentona*, którego familia była także przytomną. *Camus* zaś ogłosił następujące zapytanie do rozwiązania: *Jakie ceremonie zachować należy przy pogrzebach umartych i iakie przepisy w pochowaniu ich dostrzegane być powinny.* Nadgroda iednego pisma matematycznego przyznana została Panu *Burg* astronomowi w obserwatorium *Wiedeńskim*. *Buonaparte* przyzydował na tey sefisyi.

Na dniu 4. Generał *Berthier* odprawił na polu marsowym musztrę nad trzema pułbrigadami, które do *Dijon* wychodzą. Do miasta tego przybyło już 200 piekarzów i tyleż rzeźników. Zokolicy *Bruxelli* nadciągnęło także iedno korpus ochotników.

Okazałe korpus ochotników huzarów było zawczoray prezentowane pierwszemu Konsulowi przez Generała *Dumas*.

Ministerium wojenne już w zupełney czynności swojej zostało pod zarządzaniem Ob. *Carnot*.

Dziennik wolnych ludzi uważa, iż należy zapomnieć wszystkie usterki popełnione przez Ob. *Carnot* przed 18 Fructidora, tak iak on zapomina swoje wygnanie. Przez co będzie on znowu w ministerium tym, czym był w konwencyi narodowej. *Gazeta Francuzka* odpowiada na to: *Carnot* będzie tym czym był zawsze, daleki od partyów, przyiaciel pokoju, dla tego iż na przyszłość, dobry kierownik wojną, dla tego iż na terazniejszość ma wzgląd obrocony. Szwagier *Carnota Collignon* jest mianowany Prefektem departamentu niższej *Mozy*.

W ostatnich dniach przeszłego miesiąca okręt *Francuzki* płynący do małego portu *Hiszpańskiego St. Jean de Luz*, spotkał ieden statek samemu sobie oddany, około brzegów pływający. Za zbliżeniem się kapitan z wielkim podziwieniem postrzegł na całym statku iednego tylko człowieka w okropnych bolach ięczącego. Ten opowiedział, iż wszyscy towarzysze niebezpieczeństw iego nagle pomarli, domyślać się trzeba, iż z zatrutych pokarmów.

W zachodnich Departamentach uspokoionych znajdują ciągle armaty i broń dawniej przez Szuanów ukryte.

Buonaparte potwierdził nominacye poczynione przez Generała *Monnier* w czasie oblężenia *Ankony*.

Król *Neapolitański* znowu woyska swoje stawia w tym stanie iak były przed ostatnią z nim wojną. Wynoszą one teraz do 30 tysięcy ludzi.

W ogrodzie pałacu *Rowności* zakładane iest teraz bardzo okazałe do spaceru miejsce.

Radzca Stanu *Marmont* przyjechał tu już z *Hagi*.

W ciągu roku 7go, wyszło we *Francyi* 1047. książek, z których 3. w materyi służby bożej, 16. filozoficznych, 60. do prawodawstwa ściągających się, 33. kalendarzow, 177. romansow.

Przeciw zbuntowanym w departamencie *Archeche* woysko posłane zostało.

Tronchet, *Muraire* i *Goupil de Prefeln* są także członkami Trybunału kassacyjnego mianowani.

Stefan *Mejean* sekretarz *Miraba* mianowany iest generalnym sekretarzem prefektury *ParYZa*.

Sławny bywszy poczmistrz *Drouet*, mianowany został vice-prefektem w *St Menchould*.

Od 11 lat rewolucyjnych mowi *Przyjaciel Praw* znajdujemy się teraz pierwszy raz bez sessyow prawodawczych, gdyż i Trybunał wkrótce także posiedzenia swoje odłoży. Ten wypadek oznaymiony bez wielkiej okazałości i krzyku, okazuje, iż już przebyliśmy wszystkie wstrząśnienia rewolucyjne, których

charakterystycznym znakiem była ciągła trwałość ciała Prawodawczego. Bo iakżebyśmy mogli nazad do nich powrócić? Obie władze Prawodawcza i wykonawcza zamknięte są teraz w naturalnych działaniach swojego granicach, ani nie są wystawione na rozmaite tarcia i uderzania, które przynosiły za sobą obustronne zniszczenie i nieszczęście kraiu.

Buonaparte mianował osoby do tutejszych Trybunałow. Prezydentem sądu appellacyjnego iest *Dagueſseau*. Vice-Prezydentami *Treilhard* i *Lefebvre Carbinier*. Pomiedzy sędziami znajdują się *Ducis*, *Roger*, *Chollet*, *Parisot*, *Gennissieux* &c.

Generał *d'Arnaud* donioſł Generałowi *Hedouville*, iż duch publiczny w bywszych departamentach insurrekcyjnych bardzo się naprawił, iż xięża pokoy z ambon zalecają, i że mieszkańcy zupełnie z teraźniejszego Rządu są kontenci.

Pierwszy Konsul darował fierzantowi *Morin* broń honorową z arsenału narodowego, za to, iż gdy szpital w *Antwerpij* nie miał pieniędzy na opatrywanie rannych w *Hollandyi*, on oddał w tym celu własny worek z pieniędzmi. Podobną broń otrzymał kapral *Boneis* za mężne stawienie się przeciw buntownikom w *Grandchamp*.

Obywatel *Grafset St Sauveur* wydał dokładne opisanie wysp *ex-Weneckich*, gdzie się długo bawił, a Obywatel *Desefart* wydał dzieło pod tytułem: *Uczona Francya*, do którego wydoskonalenia wzywa wszystkich uczonych.

Donieśliśmy o śmierci Generała *Montalambert*. Ciało jego było wystawione uroczystie w kościele, a potem pogrzebione w ogrodzie sfosownie do ostatniej jego woli. Obywatel *Richard* miał na miejscu mowę pogrzebową. Generał *Lefeure* wysłał liczny oddział wojskowy do konwoju ciała, któremu także i wyższy sztab asystował.

Marek-Renat Montalambert, bywszy Margrabia i Generał Leutnant woysk umarł w roku 87. wieku swego, zostawił po sobie młodą

wdowę i córkę 6cio-letnią. Uczynił się sławnym w artylleryi przez wiele ważnych odkryciow, a w naukach przez dochodzenia i pisma szacowne, między innemi zas przez dzieło o *Sztuce Obronnej* w iedenastu tomach. *Bafson* i wydawcy *Encyklopedyi* zasadzali się często-króć na jego mniemaniu i powadze. *Montalambert* dopiero od 6ciu miesięcy wymazany został z listy emigrantow; widział przez 4. do 5. lat dobra swoje w sekwestrze, zostawił po sobie bardzo szczupły majątek. *Montalambert* zatrudniał się aż do ostatnich chwil życia dochodzeniami, w zamiarze wydoskonalenia sztuki wojennej, albo raczy wynaydywaniem środków zmniejszenia nieszczęść i klęsk wojnie towarzyszących. Na pięć dni przed śmiercią wysłał do *Breść* model lawetu własnego wynalazku. Zapewniał iż w jego gabinecie znajdują się szacowne rękopisma.

Dziennik wolnych ludzi, Dziennik Dobrze uwiadomiony, Dziennik obrońcow oyczyzny, zostały od policyi zakazanemi.

z Hagi dnia 12. Kwietnia.

Zawczoray słyszana tu była mocna kanonada. Dowiedzieliśmy się, iż między *Scheveningen* i wsią *Ter Hey* zaszła potyczka na morzu dwóch statkow *Angielskich* z iednym kaprem *Francuzkim*. Ten ostatni był bardzo postrzelany i na piasek pod *Ter Hey* zapędzony a łódź rybacka od niego schwyтана, została przez burzę morską na brzeg wyrzucona.

Przybyło tu jeszcze 2 Generałow Adjutantow *Francuzkich* do głównej kwatery *Francuzkiej*.

Zawczoray w *Roterdamie* spuszczone z warsztatu nowy i okręt liniowy od 64 armat. Nosi na sobie nazwisko sławnego republikanina *Hollenderjskiego Peter Paulus*, autora wyborney książki *O równości*. Inny okręt *Chatam* od 76 armat wkrótce gotowym będzie. W *Helvoetsfluis* budują okręt *Jan de Witt* nazywać się mający.

Odebrano i tu wiadomość, iż iedna dywizya flotty *Breśleńskiej* od 14 okrętow wojennych widziana była na wysokości morza przy brze-

gach południowych *Portugalskich*. Sądziemy, iż płynie na morze szrodziemne dla przyięcia Generała *Klebera* w przeiezdzie iego z *Egiptu*, albo iak inni mniemają dla połączenia się z innemi okrętami *Hiszpańskimi* i *Francuzkiemi* i uwolnienia *Genui* od oblężenia.

z *Peterzburga* dnia 1. Kwietnia.

Imperator *Rosyjski* oddał z służby 9 Generałow Leutnantow, pomiędzy ktoremi znajduje się także *Xiąże de Richelieu* i 31 Generałow Majorow. Pułkownika *Xiążęcia Karola Meklenburskiego* mianował kommandantem batalionu grenadyerskiej Leibgardyi, a syna Chana *Tatarskiego* chorążym. Opat *Edgeworth*, który towarzyszył na plac śmierci *Ludwikowi XVI.* otrzymał w podarunku bogatą tabakierę i pensyą roczną 500 dukatow. W *Tobolsku, Astrachanie, Norwa, Nowogrodzie* i wielu innych miastach postanowieni Generałow i oficerowie sztabowi, nie mają się odtąd nazywać kommandantami, według nowego ukazu Imperatorskiego.

z *Norkoping* d. 5. Kwietnia

Ceremonia koronacyi Jego Królestwa *Jchmość* odbyła się tu dnia 3. t. m. mimo niepo- godnego czasu zaszłego. Królestwo *Jmć* w towarzystwie wszystkich magnatow Królestwa i wszystkich członkow *Seymu*, udali się w processyi z zamku do kościoła, gdzie się ceremonia odbyła wśród niezmiernego tłumu widzow. Po koronacyi wszystkie członki rozmaitych stanow wykonały przyśięgę na werność, równie iako i magnaty państwa. Przyśięga od *Xiążąt Sudermanij i Ostrogocji* była posłana na pismie. Wieczorem była u Dworu wielka Gala, do stołu Królestwa *Jmć* usługiwali Senatorowie, a potrawy były noszone przez Pułkownikow.

Król iechał na koronacyą pod baldachinem niesionym od 8. Prezydentow i 8. Pułkownikow. Krolowa iechała w poiezdzie ośmionym. Po odmowionym kazaniu przez Biskupa *Liðholmskiego*, Król udał się z Tronu do Ołtarza, gdzie po złożoney przyśiędze od Arcybiskupa był płazem pałasza uderzony,

a potym tenże włożył mu koronę na głowę i oddał inne insignia. Poczym Herold Państwa franąwszy przed Królem zawołał: *Oto jest Gustaw Adolf czwarty ukoronowany Król Szwedzkiego i Gothskiego Państwa ze wszystkich do nich należącemi prowincjami. On a nie kto inny.* Poczym wszyscy przytomni zawołali: *niech żyć Król, a armaty wystrzeliły 448. razy.* Po koronacyi Królowey i uderzeniu iey pałaszem, dano z armat 360. razy. Ceremonią zakończyły przyśięgi i *Te Deum.*

Konsyliarz *Mandesfeld* wydał pismo pod tytułem: *Czy w Szwecyi znayduie się teraz charakter narodowy.* Pismo to chciwie jest czytane.

z Strazburga dnia 5. Kwietnia.

Dziś zrana przybył tu z *Bazylei* Generał en chef *Moreau*.— Przybył także ztamtąd Obywatel *Haas* dla zabrania armat *Szwajcarskich* w tutejszym arsenale znaydujących się, które za zezwoleniem Generała *Moreau Szwajcarom* powrocone być mają.

Generał *Moreau* odciągnął jeszcze więcej woyska od lewego skrzydła Generała *St Suzanne* i posłał je do *Szwajcaryi*.

z Bruxelli d. 10. Kwietnia.

Prawa względem konfrypcyi woyskowej będą u nas razem w wykonanie wprowadzone, a przymuszone wybieranie ma się rozpocząć na dniu 21. t. m. Każdy okręg ma przystawić kontyngens, podług ludności swojej do armij odwodowej. Prefekt naszego departamentu wydał z tego powodu odezwę do młodzieży, aby się stawiała na oznaczony czas pod znaki Rzpłtey. Wszystkie kontyngensa departamentu *Dyle* mają się stawić, na dzień 20 w *Bruxelli*, a nazajutrz po odprawionej mustrze posłane będą do *Dijon*. Ci którzy do marszu są przeznaczeni, a iść nie zechcą, mają być za zbiegow uznani.

Generał *Bonnard* kommandant 24tey dywizyi wydał proklamacyą do konfrypcyjnych wszystkich klass, oznajmując im, iż prawo 17 Ventos żadnego wyjęcia nie postanowiło, żąda przeto, aby wszyscy pod chorągwiami jego stawili się. Ochotnicy wyiechali już do *Dijon*.

Przechod woyska do *Hollandyi* trwa ciągle. Generał *Bonnard* wyiechał nad brzegi morskie.

W *Antwerpij* uzbraiają 6 szalup kanonierskich, które połączone z znaydującemi się w portach *Zelandyi*, mają krążyć nad uściem *Skaldy*.

W *Dunkierce* uzbroiono 4 wielkie fregaty, 3 korwety i znaczną liczbę batów kanonierskich dla załony brzegow *Flandryjskich*.

Od brzegow Renu d. 11. Kwietnia.

W *Bazylei* przygotowany jest wielki dom Obywatela *Sarasin* na przyjęcie pierwszego Konsula.

W *Gent* nowy Prefekt *Faypoult* odprawiał wspaniały wiazd, iaki tylko w *Wersalu* xiążęta Krolewscy odbywać byli zwykli. Za karetą jego szło 14. karet napełnionych sekretarzami i kancelarzysztami. Niechce on żadnego *Niderlandczyka* mieć przy boku swoim.

Tracenia w *Neapolu* dotąd jeszcze trwają. Ostatnią razą ukarano śmiercią 3 officerow morskich *Simoni, Desroches. i Granalay*.

Rozruchy z powodu niedostatku chleba we *Włoszech*, rozszerzyły się aż do *Modeny*.

Posel *Turecki* z *Wiednia* przybywszy na dniu 23 Marca do *Tryestu*, udaie się ztamtąd prosto do *Konstantynopola*.

Pomimo rozśianych wieści *Genua* nie musi być od morza blokowana, gdyż wiele statkow naładowanych żywnością tam przybyło.

Mowią iż *Francya* za pośrednictwem *Hiszpanij* bliska jest pokoju z *Portą*. Niektore listy donoszą, iż ten pokoy jest zawartym, iż *Francuzi* wypłyneli już z *Egiptu*, część ich iednak zajmować będzie na mocy traktatu niektore okolice nad *Nilem*.

z Szwajcaryi dnia 3 Kwietnia.

Pomimo demonstracyow, iakie czynią *Francuzi* z pontonami, zamiary ich iednak zdają się być mianowicie przeciw krajowi *Gryzonow* wymierzone. Liczne woyska zbierają się pod *Sargans*, rownie iak mocna artyllerya. Generał *Moreau* kazał także przyprowadzić do kwatery swoiey, schwytanego emigranta *Gryzona*, który doskonale zna przechody gor tamtejszych. *Lecourbe* od kilku dni znowu się w *Zurich* znajduje. Pod *Sedligen*. *Francuzi* od 14 dni sypią szańce, a *Austryacy* z drugiey strony pod *Eglisau*, obie strony iednak do siebie nie strzelają. Generał *Vandamme* dowodzi przednią strażą, i ma swoją kwaterę w *Bruck*.

z Frąnfurtu dnia 8. Kwietnia.

Onegday ieden oddział woyska *Francuskiego* udał się do *Erbach* w *Rhingu*, gdzie znajduje się wielkie Opaństwo *Benedyktynow*. Nieprzyiaciel dopuścił się niektórych bezprawiw i procz *Archiwow*, które mocą opanował, zabrał srebra, meble, konie, &c. Celnieyszim przedmiotem tey wycieczki było to, ażeby mając w ręku *Archiwum*, dowiedzieć się mógł o dobrach, które do tego Opaństwa należą, na lewym brzegu *Renu*. Mniemają tu, iż zamiślem *Francuzow* iest postępować podobnie ze wszystkimi miastami leżącymi na prawym brzegu *Renu*, a mającemi posiadłości na brzegu lewym.

Tego poranku patrol *Austryacki* napadł blisko *Weilbach* na patrol nieprzyacielski, po kilku karabinowych wystrzałach z iedney i drugiey strony, które iednak nie raziły nikogo, patrole rozeszły się każdy w swą stronę. Przy odiedzie *Francuzi* oświadczyli, iż wkrótce wracą nazad w liczbie 6 do 700 ludzi.

Od granic Austryackich d. 10. Kwietnia.

List z *Donaueschingen* donosi następujące szczeguły względem bolesnego wrażenia, iakie sprawił w armij *Cesarskiej* odjazd *Arcy-Xiążęcia Karola*, który tak często prowadził woysko na pole zwycięstwa:

„Odjazd ten sprawił w armij żal naydogliwfszy. Grenadyery znajdujący się w głównej kwaterze którzy składali straż tego młodego wojownika, byli tak wzruszonymi w czasie czytania ostatniego rozkazu *Xcia*, iż nie mogli odbywać zwykłych wojskowych obrotow, i broń z rąk im wypadła. Kapitan *Adjutant* wyższego sztabu zaledwie mógł czytać rozkaz, przerywając go przez łzy i łkania. Po skończonym przeczytaniu, wojskowi rozeszli się natychmiast nieodbywszy obrotow, iakie codzień w czasie parady odbywać się zwykły; a zamiast tego officerowie i żołnierze poświęcili się uczuciom nieukoionego żalu. Młody *Xiąże* cel tak czulego przywiązania, stał się godnym jego. Dobroczyńca swego woyska, częstokroć z własnych dochodow wspierał officerow i żołnierzy w potrzebie. Szczodroblwość jego zdawała się nie mieć żadnych granic, odtąd iak spadło na niego znaczne dziedzictwo po *Maryi Kryśtynie* ciotce jego. Każdy sierżant postępując na rangę officera, gdy nie miał pieniędzy na ekwipowanie się, odbierał od *Arcy-Xiążęcia* 25. dukatow. Wielu officerow ubogich dostawało powiększenie swey gaży 10. złotemi na miesiąc. To co ten powszechnie żalowany wodz wydał zeszley zimy dla swego woyska na wódkę, wino i mięso, może wynosić do 100,000. złotych; przy odiedzie kazał oświadczyć officerom od siebie obdarzonym, iż im ieszcze powiększy płacy, i że ta będzie im służyć przez cały ciąg terażniejszey wojny.“

DODATEK.

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 25. KWIETNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża d. 8. Kwietnia.

Wypis z listu Generala brygady d'Arnaud komendanta w Departamencie la Mayenne, do Generala Hedouville — W głównej kwaterze w Laval t. Germinal r. 8.

„Obywatelu Generale, przybywając w tym momencie do głównej kwatery w Laval, śpieszę się z doniesieniem ci, że rozbrojenie w południowej stronie la Mayenne, jest już bliskim ukończenia; odbyło się bez najmniejszego wstrząśnienia i właśnie tak, iak sobie życzyłeś. Broń przekonania była iedynie użytą, i pociągnęła za sobą najszcześniejsze wypadki. Zgromadziłem już 15. do 16000. broni, i co moment coraz więcej iey przybywa. Duch publiczny znacznie się ożywił i poprawił w tych okolicach które przebiegłem; bywszy Szuani zupełnie sobie zmierzili wojnę, uskarżają się oni na swych dowodzców. Przyszli mi, iż pierwszy któryby ich zachęcał do rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich, zostałby natychmiast od nich rozstrzelanym. Wezwałem więc w imię czczonego od nich Boga pokoju, aby się wszelkimi sposobami przykładali do powroćcia zupełnej spokojności. Byłem od nich wspomagany; wielu z pomiędzy nich użyło całego swego wpływu do przyspieszenia złożenia broni. Mniemam iż pokoy jest prawie iak przywróconym, a serca obłąkanych mieszkańców do Rządu przywiązane.“

(podpisano) d'Arnaud.

Margrabia del Campo umarł w dobrach swoich niedaleko Madrytu leżących. — Senat konserwatorow nominował do skompletowania Trybunału kassacyjnego OOb. Desfougeres Prezydenta Trybunału kryminalnego Departamentu Indre; Legrain Sędziego aktualnego; Genevais bywszego prawodawcę, Bazira z Rouen, Delacaste, zastępcę kommissarza Trybunału kassacyjnego; Brillat-Savarin ex-konstytucyjnego; Lacheze Prezydenta Trybunału kryminalnego w Correze; Chavente bywszego sędziego Trybunału kassacyjnego; Dafsagne aktualnego sędziego.

Cormartin więzień Stanu osadzony w Cherbourg wyjechał ztamtąd dnia 12. zrana do zamku w Ham. Zegnaląc się z Prefektem, z którym się żądał widzieć, oświadczył mu swoją zupełną dla Rządu podległość, i przesłał żonie życzenie widzenia swych dzieci wychowywanych stosownie do tych zasad (Przyjaciel Praw.)

Członkami Sądu wyznaczonego do rozstrzygnięcia ważności zdobyczow są: Rhedon Radca Stanu bywszy kommissarz marynarki prezydujący. Nieu bywszy prawodawca, potem kommissarz do zamiany niewolników w Anglii, Lacoſle bywszy minister morski, Moreau z departamentu Yonne, Montigni, Montplaisir, Barennes, Dufault, Parfeval, Grandmaison, i Tournachon. Portalis jest kommissarzem Rządowym przy tym sądzie.

Trośliwość Prefekta policyi Paryzkiej, zwrociła się nayprzod na przedmioty służące do pierwszych potrzeb, a od których zdrowie i życie większej części Obywatelow zawisło. Wyrokiem iego urządzony jest dostatecznie sposob przedawania mięsa w iatkach i na targach. Każda sprzedaż pokutna, gdzie zdrada może się stać niebezpieczną, jest surowo zakazana. Wizyty odbywane będą z wszelką starannością w zamiarze przekonania się o dobroci wystawionych na sprzedaż mięsów, cena ich będzie ile możności niższa, bo tego ubóstwo wielu mieszkańców miasta naszego wymaga.

Pierwszy Konsul odbył rewią z woyskiem iak zwyczajnie na dziedzińcu Tuillerie; korpusta te mają się udać do głównych armiiow.

Dnia 9. Kwietnia.

Generał Marmont powraca do Paryża. Sędziowie kassacyjni wszyscy mają być dzisiay mianowani. G. Ferino pisze, że buntownicy departamentow Ardeche, Vaucluse, i la Drome przyrzekaia złożyć broń, i chcą ażeby na nich było rozciągnięte prawo amneltyi.

Rozeszła się pogłółka między mieszkańcami wiejskimi niektórych departamentow zachodnich, że pierwszy Konsul pochodzi od sławne-

go więźnia *Maska żelazna* zwanego, który umarł w *Bastylji*, w wieku ostatnim, a którego imię i początek mimo szperań historycznych przez P. *de Saint-Foix*, Jezuitę *Griffet*, *Voltera* i innych sławnych pisarzów, jest do tychczas zagadką. Cożkolwiek bądź, rozgłaszała po wsiach to mniemanie, że ten nieszczęśliwy więzień był starszym bratem Ludwika XIV. że korona należała mu się prawem starszeństwa, a ztąd wniesiono, że pierwszy Konsul ma przez swoją rodowitość niezaprzeczone prawo do najwyższej władzy w Rzpłtey *Francuzkiej*. (*Gazeta Narodowa*.)

Donoszono pierwszemu Konsulowi o pogłoskach umyślnie rozśiewanych od złe myślących, iakoby uknowany był spisek przeciw niemu i całemu rządowi. Niewiem, rzecze *Buonaparte*, iakiby mieli interes nieprzyjaciele szczęścia publicznego mieszać teraz spokojność wewnętrzną *Francyi*: to jest szczególniejsza w teraźniejszej epoce czasu, że od początku rewolucyi uśfiowały rozmaite zgromadzenia rządowe wmówić w publiczność, że się knują na wolność zamachy, czemu nikt w ten czas nieuwierzył, teraz zaś zda się, że publiczność sama odnawia wyobrazenie spisków, pomimo zaufania, którym chce rząd natchnąć wszystkich obywatelów.

Strazburga dnia 7. Kwietnia.

Wczoraj zrana przechodził przez *Bazyleę* Kurjer, który z *Wiednia* dąży do *Paryża*. Wiezie on iak się domyślają, *ultimatum* dworu *Wiedeńskiego* stosujące się do pokoju.

(*Gazeta Strazburska*.)

Dnia 9. Kwietnia.

Generał *Moreau* znajduje się tu jeszcze. Podług tego co mówią, ma wkrótce wyjechać do *Bazylei*.

Nie przestała tu zapewniać, że między warunkami podawanymi od *Austrii* do pokoju, jest celniejszy ten, aby w *Szwajcaryi* rząd sprzymierzony przywróconym został.

z Berny dnia 6. Kwietnia.

W naszych okolicach żaden wojenny wypadek wielkiej wagi nie zaszedł. *Francuzi* typią bliską *Rheineck* szance, których zepsuciem zagrażają *Austriacy*. Podobnież roboty fortyfikacyjne zaczęte znowu zostały blisko *Zurzaku*; *Austriacy* typią także mocne okopy z przeciwney strony.

z Stutgardu dnia 9. Kwietnia.

Piszą z *Donaueschingen* pod datą 2. t. m. że wszystko jest spokojnie w głównej kwaterze. Taż sama bezczynność dać się widzieć na granicy *Gryzonów* i nad jeziorem *Konstancyjskim*. Generał *Lecourbe* mówią, iż rozkazał całej linii swych forpocztów, iżby się wstrzy-

mała od wszelkich kroków nieprzyjacielskich aż do nowego rozkazu.

Generał *Feldceygmayster* *Baron Kray* jest niezwłocznie w *Ulm* oczekiwany; ma przegladąć fortyfikacye tego miasta.

z Augsburga d. 10. Kwietnia.

Rozkaz ogłoszony przez Generała *Kray*, przy objęciu kommandy nad armią, był następujący osnowy: „Stosownie do najwyższego rozkazu Cesarza Jmci objąłem naczelną kommandę tej armii, którą Xiążę poprzednik mój dla słabości zdrowia dowodzić nie mógł. Nigdybym się nie był odważył objąć miejsca po tak powszechnie szanowanym wodzu, ani bym był poddał się rozkazom wkładającym na mnie tak ogromny ciężar obowiązków, gdybym nie był przekonany o duchu ożywiającym całą armią, gdybym nie był pewnym, że wszystkie członki składające to wielkie korpus, za pomocą własnych siłowności, czują się być obowiązani nieustawać w swej gorliwości, uśfiowaniach i ofiarach, iakie winni naszemu Monarsze i sławie swego kraju. Nowa pora roku ułatwiając obroty armii, wymaga, aby ta miała pod swym rozrządzeniem broni wszelkiego rodzaju, tak dalece, iżby najdalej w 4ry godziny po wydanym rozkazie, każdy regiment, każde korpus mogło wykonać z wszelką prędkością i dokładnością swoje zlecenie; żadney więc dywizyi nie będzie brakowało na żadnym sprzęcie z tych, które nieochybnie są do obrotów całej armii potrzebni. Tu jest miejsce przypomnieć, że wszystkie kobiety, a nawet żony żołnierskie, które nie są w czasie kampanii potrzebni, mają się zwrócić w głąb krajów dziedzicznych tam, gdzie są składy regimentowe; równie także oficerowie którzy są na urlopach mają być wezwani do niezwłocznego stawania na swe miejsca, a imiona tych których rzeczywista choroba lub wada ciała, od niejakiego czasu oddalała od armii, lub którzy dali poznać przyczyny nie dozwalające im być powołni na głos honoru i obowiązku, mają być po nazwiskach wymienieni. Wszystkie ekspedycye moiey kancelaryi, wszystkie prośby i memoriały, wszystkie rapporta Panów komendantów dywizyjnych armii, powinny być przesyłane mi przez ordynansów kawalerii kurjerami wyprawionych, chociażby nawet rozkaz nie zamykał żadnego znaku ani przypisku wymagającego prędkości w wykonaniu; będzie jednakże pozwolone dla koni iakieś wypocznienie i ulga iako potrzebne, czyli to w miejscach gorzyskich lub równych, wreszcie każdy mieć to powinien za nayspierwsze prawo, że wszystkie rozkazy i rapporta tyczą-

ce się wojskowości nie mogą dosyć wcześniej i przedko dochodzić na miejsce swego przeznaczenia. — J. C. Moś mianował Feld-Marszałkiem Leytnantem Generała-Majora *Schmit* i zachował go przy urzędzie iaki miał dotąd. Jeżeliby który Chorąży iakiegokolwiek regimentu *Niemieckiego* infanteryi, chciał zamienić swą rangę za Chorążtwo w batalionach granicznych *Włoskich* niedawno ustanowionych, ma się o to zgłosić do kommanderującego armią.

(podpisano) *Kray Feldeygmajster.*

Od granic Austriackich d. 10. Kwietnia

W przeszłym tygodniu przybył kurier z *Peterzburga* do *Wiednia*, z wiadomością, iż Szambelan hrabia *Wirstenberg* szczęśliwie do *Peterzburga* przybył, i polecone fobie depeze Imperatorowi oddał. Xiążę *Suwarow* miał także przybyć do *Peterzburga*, był dobrze od Imperatora przyjętym, i w pałacu Imperatorskim umieszczonym.

z Wenecyi dnia 4. Kwietnia.

Wczoraj był zebrany Konsystorz, na którym Papież różne poczynił nominacye.

Mowa którą miał *Pius VII.* na tajney sesyi Konsystorza dnia 28. Marca była następująca:

„Szanowni bracia. Wezwani przez niezgłębioną wolą Boga, i przez waszą przychylność do rządu Kościoła, przyieliśmy dośtoynność Papieżką z żywym uczuciem bojaźni i troskliwości. W istocie samey, jeżeli w czasach szczęśliwych Kościoła dośtoynność ta jest przykrym ciężarem, iakimże nie jest w czasach trudnych i burzliwych. Przeięci jesteśmy strachem na widok obowiązkow głowy Kościoła, znajdując się w terażniejszy epoce. Wiemy co Papież winien jest dla dobra trzody fobie powierzoney, lecz nie wiemy iak ma fobie postąpić w momencie kiedy zepsucie obyczajów pomiędzy ludźmi jest tak wielkie, kiedy stan duchowny jest tak wzgardzonym, a Kościół w niewoli się znajduje. Ta myśl uciska serce nasze, i nie zostawia nam momentu spokojności w ten czas kiedy dzień i noc rozmyślamy nad ważnymi obowiązkami na nas włożonymi. Wśród takich to smutnych okoliczności wybraliście nas za głowę Kościoła, w rozumieniu, iż potrafimy kierować łódką *Piotra* wśród burzow które ją zewsząd otaczają, lecz przed podobnym ciężarem zadrżałby sam Anioł. A z pomiędzy iakichże ludzi wybraliście nas. Oto z pomiędzy tych, którzy z nieustraszoną mężstwem postępowali na dro-

dze prawdy, w tej epoce, w ktorey prawie wszyscy ogołoceni zostali z dobr swoich, więzieni, wygnani, wystawieni na śmierć i na największe zniewagi, ale to służąc za widowisko Aniołom i ludziom dla miłości *Jezusa Chrystusa* Pana naszego ukrzyżowanego; W tej epoce, w ktorey każdy z was pisałować tę godność nie tylko byłby godniejszym, ale nawet daleko sposobniejszym od nas do sprawowania tak ważnego urzędu z chwałą dla Kościoła i z bezpieczeństwem dla nas famych. Jakież wzeliście przedśwzięcie? Byli w posród was ludzie wysokiey mądrości, którym mogliście powierzyć Kościół w tych czasach burzliwych; dla czegoż powierzyliście go człowiekowi bez doświadczenia? Znajdowali się na łonie waszym ludzie nayspożytniejsi; za coż wybraliście jednego grzesznika? Czemuż głęboka przenikliwość wasza niepotrafiła dostrzedz, w okoliczności tak powszechney naszego nicesstwa i niezdolności całemu światu znanych.

Czyliż duch święty, który oświeca i wskazuje fercy wybrane, niebył wam przytomny, kiedy wybor wasz na moją padł osobę? Lecz co mówię? winniśmy owszem wyznać z pewnością, szanowni bracia, nie dla własney naszej chwały, ale dla Naywyższego, że duch Boży mieszkał w pobożnych fercach waszych, i że taka była wola jego, ażeby my tylko fami byli przez was nad innych wybrani. Czemuż to? Bo podobno w oczach naszych nie byliśmy dosyć słabymi, a w oczach Boga niebyliśmy niczym więcej iak tylko samą słabością; ponieważ Bog wszechmocny używa do rządzenia kościołem rośtropności słabych, ażeby upokorzył zuchwałych. Lecz im bardziey sposoby, których używa, są bezfilnemi, tym mocniey się przekonywamy, że kościół iak naucza *S. Chryzostom*, ma swoją zasadę w *Niebie*, i że go wszędzie Naywyższa Wszechmocność utrzymuje. &c. &c.

Z A P O Z E W.

Kommissya wspólna przez Najjaśnieysze dwa Dwory Cesarzkie i Krolewsko-Pruski do upadłych fześciu Bankow, to jest: *UUr. Piotra Teppera*, *Karola Schultza*, *Fryderyka Cabrita*, *Prota Potockiego*, *Macieja Łyszkiewicza*, i *Dawida Heyzlera* wyznaczona —

Waszność *JOO. JWW. WW. UUr. Szlach:* i *Star:* *Aloizemu Wincentemu Koliorek Bekierskiemu* o czerw: zł: 100. do dokumentu, *O. Bębnowskiemu* Porucznikowi o czerw: zł: 20. do dokumentu, *Xciu Jozefowi Lubomirskiemu* o czerw: zł: 80. do dokumentu, *Rafałowi Kamienieckiemu* o zł: pol: 23,000. do dokumentow dwoch, *Pawłowi Koryzowskiemu* Szambellanowi i *Leszczyńskiemu* zaręczycielowi o czerw: zł: 60. do dokumentu, *Felixowi Polanowskiemu* o czerw: zł: 413. do dokumentow czterech,

Obodyńskiemu Rotmistrzowi o czerw: zł: 400. do listu i rachunku kantorowego, G. Rykaczewskiemu o czerw: zł: 70. do dokumentów dwóch, Antoniemu Jankowskiemu o czerw: zł: 44. zł: 8. do rachunku kantorowego, Michałowi Podolskiemu o czerw: zł: 6. do rachunku kantorowego, Janowi Wołodkiewiczowi o Rubli 1500. do dokumentów dwóch, Sukcesorom Franciszka Mielżyńskiego Starosty Waleckiego o czerw: zł: 308. do skryptu, Wawrzeńcowi Turkul o zł: pol: 5000. do dokumentu, Lezińskiemu Szambellanowi o czerw: zł: 125. zł: 11. do rachunku kantorowego, Teresie Brzozowskiej w asystencji z prawa należnej o czerw: zł: 50. do dokumentu, Józefowi Zareba Cieleckiemu Star: Boiszewskiemu o czerw: zł: 100. do dokumentu Mich: Kochanowskiemu o czerw: zł: 22. do dokumentu Millerowi Dyrektorowi fabryki Lysobyskiej do sprawy przeciwko Gustawowi Radzanowskiemu intentowanej, Grzeg: Wykowskemu i Józefie z Jabłkowskiach Mał: oraz Sukcesorom Jabłowskiego w asystencji z prawa należnej o czerw: zł: 300. do dokumentu, Xiędzu Hugo Kollatajowi bywшему Podkanclerzemu Koronnemu o czerw: zł: 16.268. zł: 15. gr. 6. do rachunku kantorowego, Sukcesorom niegdzi Xiędza Adama Jakubkiewicza Kułtołza Kolegiaty Warszawskiej w asystencji z prawa przyzwoitej jeżeli tej potrzebuja o zł: pol: 1550. do dokumentu, Janowi Sielkiewiczowi Stólnikowi Grabowieckiemu, lub Sukcesorom jego w asystencji z prawa należnej o zł: pol: 8000. do dokumentu, Raciborowskiemu do attentowania sprawy z JW. Matachowskiemu Starostą Opoczyńskim rozpoczętej, Hetkowskemu o czerw: zł: 20. do rachunku kantorowego, Janowi Czofnowskiemu o czerw: zł: 10. do rachunku kantorowego, Stanisławowi Czekońskiemu Porucznikowi do rachunku kantorowego o czerw: zł: 666. zł: 12. Chałmowi Natonowi o czerw: zł: 6568. zł: 12. do rachunku kantorowego, Augustowi Karłowskiemu o czerw: zł: 216. do dokumentu, Dawidowi z Lubaru o zł: pol: 756. gr. 2. do dokumentu, Tadeuszowi Dunaiewskiemu czyli jego Sukcesorom w asystencji z prawa należnej jeżeli tej potrzebuja o zł: pol: 7469. gr. 9. do rachunku i processu orzyszanego, oraz wciągnięcia win na zniesienie processu, Kwiakiewiczowi o summy dwie czerw: zł: 100. do listu zł: pol: 6851. gr. 20. do kontraktu, Lobertowi o czerw: zł: 10. do skryptu, Janowi Lewandowskiemu i Onufremu Sokołowskiemu o czerw: zł: 8. do dokumentu, Olszewskiemu o czerw: zł: 100. do processu, Piszczel Leybowiczowi o czerw: zł: 225. do dokumentu, Bazylemu Snarskiemu o zł: 522. gr. 13. do rewersu, Zubrzyckiemu o czerw: zł: 5. do dokumentu, Wielohurskiemu o czerw: zł: 300. Stanisławowi Czarnockiemu o czerw: zł: 120. Sukcesorom Dylińskiemu w asystencji z prawa należnej o czerw: zł: 100. Filipowi Faydel Geometrze o czerw: zł: 200. Sukcesorom Gwowskiego Pułkownika w asystencji z prawa należnej o czerw: zł: 600. Dawidowi Hartenszteyn o czerw: zł: 850. Janowi Hnuzner z Brodow o czerw: zł: 2167. zł: 4. Janowi Hulanieckiemu o czerw: zł: 178. zł: 10. Józefowi Kistel o czerw: zł: 2944. zł: 8. Felixowi Kadłubickiemu o czerw: zł: 44. zł: 8. Leybie z Dubna o czerw: zł: 60. zł: 14. Judce Ankiewskiemu Marachowskiemu o czerw: zł: 222. zł: 4. Markowiczowi o czerw: zł: 523. zł: 4. gr. 18. Xciu Stanisławowi Lubomirskiemu o czerw: zł: 2000. Nussyn Markowiczowi o czerw: zł: 151. zł: 2. Ładwikowi Nikielman o czerw: zł: 141. Pescher i Comp: o czerw: zł: 233. zł: 14. Polanowskiemu Staroście o czerw: zł: 1000. Cypryanowi Rokozewskiemu o czerw: zł: 813. zł: 5. Szymonowi z Machnowki o czerw: zł: 27. zł: 7. Szymonowi z Łolowa o czerw: zł: 31694. zł: 23. Józefowi Turkowi o czerw: zł: 555. zł: 10. Józefowi Ulińskiemu o czerw: zł: 18. Ure o czerw: zł: 150. Szymonowi Ostrowskiemu o zł: pol: 3390. do rachunków kantorowych, oraz wszelkim wyżej wymienionych pozwanych dobra, lub iakikolwiek majątek posiadającym, nakazuje, ażeby od położenia Pozwu niniejszego za tygodni ośm,

czyli w ten czas gdy ta sprawa z Regestru przyzwoitego do sądzenia przywołana będzie, przed Sądem teży Komisji w mieście Warszawie w domu Tepperowskim agitujać się, osobicie, lub przez prawnie umocowanego Plenipotentą stawili się, a to na popieranie wierzycieli do majątku JW. Protę Graffa Potockiego ubiegających się, tudzież wyznaczonych przez tę Komisję masły tegoż Administratorów i Prokuratora, na rzecz teży masły czyniących powodów, którzy do Prawa, Sprawiedliwości, oraz Dokumentów, rachunków Kantorowych i innych dowodów w Sądzie złożyć się mających stosując się, dopraszali się teży Komisji, aby przerzeczonych pozwanych, czyli raczej w szczególności każdego do zapłacenia sum wyżej wymienionych kapitałnych, oraz zaległych prowizji do terminu satysfakcji rachować się mających wraz z wydatkami prawnymi na rzecz teży masły zobowiązać, niemniej Waszmość Dobra, lub iaki majątek wyżej wymienionych pozwanych posiadających do zastąpienia onychże zobowiązań, lzkody i uszczerbki wszelkie teży masły zwrócić nakazać, a to pod rygorem w prawidłach Komisji, to ieli niezwłoczny wszelkiego majątku pozwanych exekwowaniem, i na satysfakcy masły Bankowej wskazaniem. Zaczyn pozwani mają się stawili, i na to odpowiedzieć, albowiem czyli się stawia, lub nie? wszelakoż na terminie z niniejszego pozwu przypadającym, zaoczny wyrok ostateczny, przeciwko pozwanym ogłoszony, i exekucya onegoż niezwłoczna wskazana zostanie. — Działo się w Warszawie w Kancellarii teży Komisji dnia 26. Mca Lutego 1800 Roku. (L. S.) W. LALEWICZ S. K. B. Regent. mpr.

DONIESIENIA.

Podaje się niniejszym Przewietny Publiczności do wiadomości: iż Justitie Kommissarz Solbrig przy niżej podpisanej Regencyi umieszczony, umocowany iest oraz łczegulnien od Dworu do sprawowania Czynności Notarij Publicz. Każdy zatem mający Interesa wpływ mające do obydwóch świeżo rzeczonych Urzędów może się do Solbringa udać i spozdować się ułatwienia onych przez niego. — Dan w Warszawie dnia 18. Marca 1800.

Krolewska Południowo-Pruska Regencya.

Das im Kalischer Departement Szadechen Kreise zwei meilen von Łask und zwei meilen von Sieradz belegene Allodial-Gut Brzecki bei welchem ausser gutem Acker Land beträchtlichen Viehwachse, hinlänglichen Holze und Unterthanen ansehnliche Propination und Wassermühle, auch noch vortheilhafte Meliorationen zu machen seyn; soll aus freyer Hand an den Meistbietenden auf den 26ten May d. J. des Vormittags um 10 Uhr in Brzecki selbst verkauft werden. Biethangestufte können sich daher angedachten Tage in Brzecki einfinden und gewärtigen dass demjenigen, welcher das beste und annehmlichste Geboth deponiret, ihm gedachtes Gut sogleich gerichtlich zugeschlagen und Johanni d. J. tradiret werden soll. — Lippitz bei Wartha den 6ten April 1800.

v. Oppeln Bronikowski, Königl. Südpr: Landrath des Varthaschen Kreises.

W Departamencie Kaliskim w Kreisie Szadek o 2. mile od Łask i tyleż od Sieradza, Wiesz alledylna Brzecki w dobrym położeniu, paszy, dostarku drzewa i Poddanych, znaczną Propinacyą i wodne Młyny mające, podległa ieszcze zyskowniejszemu w intracie polepszeniu, dnia 26. Maja o godzinie 10. z rana więcej daćemu przedana ma być. Ktokolwiek takową wiesz zyczyłby sobie nabyć ma się dnia tegoż w teży wsi Brzecku znajdować, a więcej daćcy złożyćwszy pieniądze tegoż samego dnia, Urzędownie wiesz tę od S. Jana obeymie. — W Lippitz pod Warią dnia 6. Kwiet: 1800.

v. Oppeln Bronikowski, Krolewsko Południowo-Pruss: Landrath Kreisu Wartha.

Podaje się do wiadomości iż Austerya w Łazienkach iest do naćcia od S. Jana 1800. Informacya do powzięcia w Kamienicy Hryniewiczowska zwaney przy Kościele Panien Bernardynek Warszawskich iytuowanej.